

UKRAINIAN NEWS

Число 59 (211) Plк IV

Жиди й араби прийняли наказ Ради Безпеки ООН про перемир'я в Палестині

14 травня 1958. 10 липня. Сьогодні батальйон з парашутистами, танками і піхотинцями машинними наступом в комуністичних повстанців у горах на Флоранс. Ці комуністи несуть в повстанстві за терористами аж останній мін. Реєта (таїлоростан) до морального життя.

Як діє червоний спрут?

Методи праці Комінформу

Те, що Комінформ сам широко рекламує, — не сенсаційне. Для офіційних повідомлень він користується, як і всі великі агенції, телефоном чи радіом. Але крім тих відкритих інформацій ідуть у Бєлград (тепер у Бухарест) сотні таких довірливих рапортів, яких ніхто не чує і не бачить. Співробітників у Комінформі дуже багато, ще більше над ними контролерів.

Всі гроші, зібрані на лізах, розподіляються головним центром. Каса поповнюється з різних джерел, особливо з країн „народної демократії“ за допомогою конфіскації ворожих маєтків чи відбирання грошей, речей, арт, будинків, фабрик і т. п. у колаборантів. Частину того добра продається в країнах з твердою валютою і одержується звідти „тверді“ гроші або нові речі. Так було з автоматами, забраними в Німеччині: югославська військова місія в Берліні в цьому не прогавала. З Аргентини повідомляють, що там одному ювелірові запропоновано дорожнечі з короли королів: картини з зображення Павла продавалися в Італії...

Комінформ одержує гроші і від націоналізації. Так, уряди Польщі, Югославії та Чехо-Словаччини зобов'язалися 12% з загального прибутку від успішного підприємства видавати на „інформації“, тобто Комінформові. Крім збірок між комуністами окремих країн, надходять в центр великі суми від тих найближчих капіталістів, які хочуть себе на всякий випадок застрахувати. Комінформ одержує великі суми і від різних клік Південної Америки, хоч останні роблять заповіді не для комуністів, але з їх допомогою — і користю для себе.

Торговельні операції відбуваються теж дуже часто, при чому, не обов'язково щось постачається для комуністів. Напр., в Палестині і Єраби і жиди б'ються здебільшого чехо-словацькою зброєю, бо жиди бачили не був вислід війни — росіянам вона вигідна. Чехо-Словаччина стала великим складом зброї світового комунізму. Зброю заводів Шкода вийшло у великій кількості в Італії. Було затримано корабель, навантажений зброєю та амуніцією, призначеним для італійських комуністів (перед виторганням), хоч капітан спочатку намагався довести, що вантаж — для Сирії. Між

морями було кілька росіян. До цієї справи була залучена і пражська транспортна фірма „Інтраспед“, до якої знову ж близько стоїть одна група фіналістів у Швайцарії. Зброю переважно транспортують у пачках цукру, цукерок і т. д. Солодкий вантаж!

Забезпечення комуністів зброєю — одна з головних справ Комінформу. Комуністи в Чехо-Словаччині вже в перший день лютого перепоруги носили не лише повсякденні пов'язки на руках, а і повсякденну зброю. Не дуже підміни і в советській частині Австрії, де діє напіввійськова (під контролем комуністів) організація Heimatschutz; діє вона і в західних зонах Австрії, але нелегально. В советській зоні члени цієї організації одержують місячно 1500 шілінгів, картку тяжкопрацюючого — і тому доплачує членів, звичайно, великий.

Віжки пропаганди — теж в руках Комінформу. В Італії перед виборами всі партії разом з наклеєм стілих плакатів, як самі комуністи. Перед виборами на австрійсько-італійському кордоні за-

тримано „підпенто-американського дипломата“ з 3000 000 000 лір в кишені. При доніті його дуже зраджував гострий російський акцент.

Комінформ в значній мірі керує і саботажними та страйками. Він намагався страйк ГОСПОДАРЧИЙ — перетворити на ПОЛІТИЧНИЙ; масовий страйк через демісію Бенеша, чи страйк італійських складачів. Не даремно і в Америці відбулися великі страйки робітників ключових галузей промисловості саме в час серйозного міжнародного напруження.

Сітка чисельних шкіл Комінформу випускає в світ все нових „фахівців“. Навіть перевезених з Греції до Югославії дітей-сиріт (12-16 рр. віком) виховують в спеціальних школах на „спеціальних комуністів“.

Співробітники Комінформу заплітати працю 12 годин на добу, так що їм залишається дуже мало часу на якісь роздумування. Вільний час вони проводять або дивлячись кіно, або в партійних дискусіях. На пленарному засіданні 11. березня постановлено прийняти нових членів до Комінформу з 1-го липня. Отже, прийняття вже знову почалося. Червоний спрут діє.

(За швайц. „Die Weltwoche“ ч. 755, переклад Леонід П.)

Відень. Союзники.

Голоси преси

„Тінь Тіта над Прагою“

Під таким наголовком берлінська газета „Телеграф“, що виходить з дозволу британської окупаційної влади, миналої середі помістила замітку свого пражського кореспондента про вплив

подій у Югославії на громадськість Чехо-Словаччини. В замітці сказано:

„Людина з вулиці добре розуміє, що тепер, коли настане становлення партізанів у Греції і події в Берліні ставлять Кремль перед вирішальними і при цьому болісними проблемами, на карту поставлено советський вплив у країнах східного блоку. Югославія, Польща і Угорщина, а надто ж Чехо-Словаччина посягає з честолюбними планами відбудови й індустріалізації. Широко верстни приходять до переконання, що передумовою реалізації цих проєктів є два моменти або дві гідні ролями бракувати життєво-важливих товарів, або закордон дасть кредити. Але гроші може дати тільки Захід. Югославія, мовляв, на власній шкідливості відчула, що означає прапорець допомоги УНРРА і як економічною обличчям почуває себе країна, якщо вона довіряється росіянам. Тому питання, як далеко має заходити солідарність з Москвою, існує в усіх країнах східного блоку, а надто ж у Чехо-Словаччині.“

Посвячені кола Праги дають привід припускати, що підписання Готвальда на дев'яностий пост президента не було жадним відзначенням для дотеперішнього прем'єр-міністра. Навпаки, Москва, мовляв, уже давно намагалася відіслати Готвальда на менш важливий пост, бо він якось став незручним і показав себе твердолодим. Запотокий, теперішній прем'єр-міністр, куди слухавший і тому зручний для Кремля. На вулицях Праги останніми днями знову можна було чути: „Тепер Готвальд тремтітиме“.

ДО ПРОЦЕСУ КРАВЧЕНКА В ПАРИЖІ

Не зважаючи на втечу головного обвинуваченого і на відкладення Паризького процесу до 18 жовтня, всі ті, що вибрали свободу — готуються до процесу з непомітною інтенсивністю. Розмах цієї праці свідчить, що паризький процес уже скрісталізував окрему ділянку визвольного масового антибольшевизького руху між українцями.

Кадри з фільму свідків

Перед нами частина матеріалів-свідчень, переданих адвокату Кравченка від українських ДП з різних таборів: Нового Узьку, Ангсбургу, Галендорфу, Майн-Кастелю, Етлінгену, Вісбадену і Корбаху. Це лише кілька десятків документів, схиляних на 160 сторінках і скріплених підписами якихось козо тисячі осіб. Подано перші-ліпші уривки з них:

„Ми однієї з десятих мільйонів, яких пошастило врятувати своє життя і повернутись з трудово-поправних лагерьів Козими, Сибіру, Архангельська, Карелії, Соловків, Караганди тощо, куди загнані найкращі, найсвідоміші і найчесніші українські селяни і робітники, вчені, професори, інженери, агрономи, лікарі, вчителі, військові старшини, службовці від безкоштовного використання на праці і потім

фізичного знищення як ворогів народу...“ — заявляють українські політичні в'язні.

„Грабуваннями, арештами української інтелігенції, великими репресіями і ліквідацією всіх буржуазно-демократичних свобод при Польській державі „звільнені“ більшовицькі брати-українці Галичини 1939 року і з масовими розстрілами невинних в'язнів по тюрмах Дрогобича, Борислава, Львова тощо, де загинули десятки тисяч людей, залишили більшовицькі Галичину 1942 року...“ — заявляють українці з Галичини.

2100 українців-священників, професорів, учителів і селян розстріляли більшовицькі при виступі 1942 року в м. Луцьку, розстріляли тисячі в'язнів

ментах цих організацій немає буквально ні одного слова, яке б відрізнялось своїм змістом від того, що звичайно проголошувалося досі безсумнісними щодо своєї національно-соборницької ортодоксальності українськими організаціями, так би мовити, „західної марки“.

Не будемо вже говорити, напр., про таку організацію як УРДП, який також створено репутацію „антисоборницької“ і „антисамостійницької“, хоч позиції самостійності й соборності в її програмі окреслені чи не більш чітко, ніж у тих організаціях, що таку репутацію їй створили.

В чім же справа? На яких підставах причислюються всім (таким буквально всім) організаціям на еміграції, що повстали з ініціативи „східних“ українців, українці „антинаціональні“ і „антисоборницькі“ явні? Може на підставі їхнього одностороннього „східницького“ людського складу? Але чому ж тоді вважаються безсумнісними соборницькими ті суто „західницькі“ за своїм людським складом організації, де є тільки поодинокі „екзотичні екземпляри“ українців „зі сходу“? Адже, по суті, кожна, навіть чисто „східницька“ організація є більш соборницькою, ніж перша-ліпша тільки „західницька“, бо все ж таки т. зв. „Східна Україна“ — це основна величина українських земель, в той час, коли Західна Україна — це ж, по суті, тільки одна українська провінція.

Хто винуватий і в чому вся біда?

Звичайно — це ненормально, що в нас творяться окремі „східницькі“ організації, бо нормально повинні б існувати вже на тих самих засадах українські організації з специфічно-„західницькими“ статтями єдиними всеукраїнськими організаціями. Але в тім то й справа, що ці існуючі вже організації не тільки не спроможні стати всеукраїнськими, не змігши обрати в себе творчі сили з усіх українських земель, в першу ж чергу з основної величини українських земель, а навпаки — вони тут, на еміграції, цілковито виродились в вузько-провінційні твори, своїм підходом до основних українських сил, відштовхуючи ті сили геть від себе. Отже, самовинавлення і самоорганізація цих сил поза існуваннями всеукраїнськими організаціями є вже, по суті, не тільки ненормальним, але й, поскільки це відбувається на загальноукраїнських самостійницько-соборницьких засадах, і кінце потрібним. Адак простіська логіка говорить, що коли хтось когось ігнорує і не здібний зважити з ним спільної мови в спільних організаційних формах, то цей ігнорований обов'язково мусить знайти шлях для свого виявлення у власних організаційних формах, або ж... або ж таку ситуацію використає третій, ворожий чинник, активізуючи в своїх спекулятивних організаційних формах ігноровану силу. В даному випадку таку внутрішньоукраїнську ситуацію на еміграції намагаст-

ся використати наш головний ворог — російські непрямо „опікуни“ в особі, напр., „власовищани“. Саме, щоб унеможливити успіх цього ворожого російського маневру, й виступив зі своєю організаційно-ініціативною політичною акцією „Східної“ України, бо він має найбільш гостре розуміння головної для нас російської небезпеки. Чому ж тоді так вороже зустрічають цю ініціативу якраз ті, що через свою провінційно-„західницьку“ обмеженість не спроможні забезпечити всеукраїнський характер нашому організаційно-політичному життю на еміграції і зробили його таким вражливим саме з боку російської головної небезпеки?

Вся біда в тому, що, вважаючи чомусь самих себе за критерій усіх позитивних українських вартостей, наші провінційні „патріоти“ з емігрантської „західницької“ бізидності чомусь вважають за можливе ставити себе тут в позу найстрашніших суддів по відношенню до „східних“ українців, визнаючи по своєму їх вартість або не вартість та міряючи все ступнем свого власного довір'я або недовір'я до когось із них. На загал треба сказати прямо, що в більшості серед наших „західників“ панує дух недовір'я „до сходу“, саме на ґрунті якогося цілком необґрунтованого погляду на них, як на „менш національно-свідомі“ і „асоборницький елемент“, що, мовляв, потребує їхнього керівництва. Проте, зрештою, цілком одверто можна так само в „Нахлі“ відповісти собі й Барагурському. (Далі буде)

В. ГРИШКО

НАША ГОЛОВНА СИЛА

Самозрозумілі істини і незрозумілі факти

В попередній своїй статті „Головна небезпека і наше вразливе місце“ (УВ*, 54 і 55) ми дійшли до висновку, що вирішальне слово в боротьбі проти головної для нас російської небезпеки належить нашим „східникам“, отже — нашій еміграції з т. зв. „східної“, підсоветської чи, власне, підросійської України. Ця ж, звичайно, не відкриває ніякої Америки, бо не, зрештою, для всіх самозрозуміло. Але на жаль не для всіх це взагалі зрозуміло, що це вирішальне слово нової „східної“ еміграції означає передусім її вирішальну організаційно-політичну роботу в житті всієї української політичної еміграції. Тому то, як це не давно, всяка ініціатива й активізація наших „східників“ в напруженні перебрання на себе цієї ролі зустрічається в нас з боку нерівної досі „західницької“ частини нашої еміграції не тільки несприятливо, а прямо таки вороже. Кожна така діяльність чомусь обов'язково сприймається з цього боку як якийсь „розламівський“, „антисоборницький“, мовляв не якийсь „протидержавний змова“, ніби дійсно єдиність і соборність та здобуття держави залежать лише від того, чи буде в складі керівних сил на еміграції належати тутешній „захід-

ній і цілком ілюзорній „більшості“ т. зв. „західників“.

Дійшло до таких просто курйозних ситуацій, коли буквально ті ж самі гасла та засади самостійності й соборності, що в програмах певних специфічно-„західницьких“ політичних і громадських організацій вважаються за зразок української самостійницько-соборницької „правовірності“, будучи проголошеними якоюсь організацією, створеною за ініціативою „східних“ українців, раптом оголошуються чомусь уже „еретичними“, „антисоборницькими“ і „антисамостійницькими“, ніби ті ж самі слова тут автоматично набувають протилежного значення. Так, напр., чомусь відразу ж понали в немілість, як нібито „антисоборницька“ чи навіть „антинаціональна“ твори — „Українська Національна Гвардія“ (УНГ) і „Союз Земель Соборної України“ (СЗСУ) — організації, створені за ініціативою частини українського активу зі „східної“ України і створені якраз спеціально для плавання національно-соборницьких якостей в масах українців, головно з земель давньої російсько-советської окупації, саме тих мас, що, завдяки відсутності тут всенационально-соборницького підходу до них з боку керівної досі „західницької“ частини нашої еміграції, були найбільш завдані в цьому відношенні.

Тим часом в програмових доку-

Як діє червоний спрут?

Методи праці Комінфому

Те, що Комінформ сам широко рекламує, — не сенсацийне. Для офіційних повідомлень він користується, як і всі великі агенції, телефоном чи радіом. Але крім тих відкритих інформацій ідуть у Бєлград (тепер у Букаресті) сотні таких довірливих рапортів, яких ніхто не чує і не бачить. Співробітників у Комінформі дуже багато, ще більше над ними контролерів.

Всі гроші, зібрані на пазарі, розподіляються головним центром. Каса поповнюється з різних джерел, особливо з країн «народної демократії» за допомогою конфіскації вроданих матеріалів чи відображення грошей, речей, авт, будинків, фабрик і т. п. у колишніх власників. Частину того добра продається в країнах з твердою валютою і одержується звітні «тверді» гроші або повірчі. Так було з автими, забраними в Німеччині: югославська військова місія в Берліні в цьому не прогадала. З Аргентини повідомляють, що там одному ювелірові запропоновано дорожнечинності з корони короля; картили з збірних принципів Панди продавалися в Італії...

Комінформ одержує гроші і від націоналізації. Так, уряди Польщі, Югославії та Чехо-Словаччини зобов'язалися 12% з загального прибутку від устаткування підприємств видавати на «інформації», тобто Комінформові. Крім збірок між комуністами окремих країн, надходять в центр великі суми від тих пайових капіталістів, які хочуть себе на всякий випадок застрахувати. Комінформ одержує великі суми і від різних клік Південної Америки, хоч останні роблять заклади не для комуністів, але з їх допомогою — і користю для себе.

Торговельні операції відбуваються теж дуже часто, при чому, не обов'язково щось постачається для комуністів. Напр., в Палестині і араби і жиди б'ються здебільшого чехо-словацькою зброєю, бо який би не був висхід війни — росіянам вона вигідна. Чехо-Словаччина стала великим складом зброї світового комунізму. Зброєю заводів Шкода найдемо у великій кількості в Італії. Було затримано корабель, навантажений зброєю та амуніцією, призначеною для італійських комуністів (перед виборами), хоч капітан спочатку намагався довести, що вантаж — для Сирії. Між

морями було кілька росіян. До цієї справи була залучена і пражська транспортна фірма «Інтрастел», до якої знову ж близько стоїть одна група фінансистів у Швайцарії. Зброєю переважно транспортують у пачках цукру, цукерок і т. д. Солодкий вантаж!

Забезпечення комуністів зброєю — одна з головних справ Комінфому. Комуністи в Чехо-Словаччині вже в перший день лютого перевороту носили не лише повсякденні пов'язки на руках, а і повсякденну зброю. Не дуже відрізняючись від союветської частини Австрії, де діє напіввійськова (під контролем комуністів) організація Helmschutz; діє вона і в західних зонах Австрії, але нелегально. В союветській зоні члени цієї організації одержують місячно 1500 шілінгів, картку тяжкопрацюючого — і тому доплив членів, звичайно, великий.

Віжки проваганів — теж в руках Комінфому. В Італії перед виборами всі партії разом не наклеїли стільки плакатів, як самі комуністи. Перед виборами на австрійсько-італійському кордоні за-

тримано «південно-американського дипломата» з 3000 000 000 лір в кишені. При допиті його дуже зрадував гострий російський акцент.

Комінформ в значній мірі керує і саботажними та страйками. Він намагається страйк ГОСПОДАР. ЧИИ — перетворити на ПОЛІТИЧ. НІИ: масовий страйк перед демісією Бенеша, чи страйк італійських складачів. Не даремно і в Америці відбувся великий страйк робітників ключових галузей промисловості саме в час серйозного міжнародного напруження.

Сітка чисельних шкіл Комінфому випускає в світ все нових «фахівців». Навіть перевезених з Греції до Югославії дітей-спірт (12-16 рр. віком) виховують в спеціальних школах на «спеціальних комуністів».

Співробітники Комінфому за п'ять працю 12 годин на добу, так що їм залишається дуже мало часу на якісь роздумування. Вільний час вони проводять або дивлячись кіно, або в партійних дискусіях. На пленарному засіданні 11. березня постановлено приймати нових членів до Комінфому з 1-го липня. Отже, прийняття вже знову почалося. Червоний спрут діє.

(За публ. «Die Weltwoche» ч. 755, переклав Леонід П.)

Відень. Союзники.

Голоси преси

«Тінь Тіта над Прагою»

Під таким наголовком берлінська газета «Телеграф», що виходить з дозволу британської окупаційної влади, минулої середи помістила замітку свого пражського кореспондента про вплив

подій у Югославії на громадянські Чехо-Словаччини. В замітці сказано:

«Людина з вулиці добре розуміє, що тепер, коли важке становище партизанів у Греції і події в Берліні ставлять Кремль перед вирішальними і при цьому болісними проблемами, на карту поставлено союветський вплив у країнах східного блоку. Югославія, Польща і Угорщина, а надалі ж Чехо-Словаччина посягає з честолюбними планами відбудови й індустріалізації. Широкі верстви приходять до переконання, що передумовою реалізації цих проєктів є два моменти: або довгі роками бракуватиме життєво-важливих товарів, або закордон дасть кредити. Але гроші може дати тільки Захід. Югославія, мовляв, на власній шкідливості відчула, що означає припинення допомоги УНГРР і як економічно обличеною почуває себе країна, якщо вона довіряється росіянам. Тому питання, як далеко має заходити солідарність з Москвою, існує в усіх країнах східного блоку, а надалі ж у Чехо-Словаччині».

в Рівному, Ковзі, Володимир-Волинському і Дубні та вислали на Сибір десятки тисяч селян, які добровільно не захотіли віддати свого майна до колективів. Так загинули...» — заявляють українці з Волині.

23. 7. 1942 року між ст. Ново-черкаськ і хутором Митки НКВД облізло бензиною ешелон з ув'язненими і запалало. Це були люди з місцевих хуторів, станиць і Новочеркаська... — розповідає селянин з Дону, що з 1929 року поневірявся по союветських тюрмах і концетраційних таборях.

«Я затримався останній Вес моя сім'я з 7-ми душ вимерла з голоду, а піле село лишилося пустим і безлюдним, моя цвинтар з померлими людьми. Останніх не було вже кому ховати... Щопочі по селах, моя голодні вошки, шпигурили авта — чорні ворони! і забирали цілими пачками свідомих і впливовіших на громадянську думку селян...» — подас селянин з-під Тульчина.

Посвячені кола Праги дають привід припускати, що підписання Готвальда на декоративний пост президента не було жадним підписанням для доперішого прем'єр-міністра. Намаж, Москва, мовляв, уже давно намагалася відісунути Готвальда на перший план, бо він ніколи не став незручним і показав себе твердим лідером. Запотожний, теперішній прем'єр-міністер, куди слухавший і тому зручний для Кремля. На вулицях Праги останніми днями знову можда було чути: «Тепер Готвальд третинний».

ДО ПРОЦЕСУ КРАВЧЕНКА В ПАРИЖІ

Не вважаючи на втечу головного обвинуваченого і на підкладення Паризького процесу до 18 жовтня, всі ті, що вибрали свободу — готуються до процесу з несподіваною інтенсивністю. Розмах цієї праці свідчить, що паризький процес уже скрісталізував окрему ділянку визвольного масового антибольшевицького руху між українцями.

Кадри з фільму свідків

Перед вами частина матеріалів-свідчень, переданих адвокату Кравченка від українських ДП з різних таборів: Нового Ульму, Ангсбургу, Галендорфу, Майн-Кастель, Етлінгену, Вісбадену і Корбаху. Це лише кілька десятків документів, цитованих на 160 сторінках і скріплених підписами якихось коло тисячі осіб. Подасмо перші-ліпші уривки з них:

«Ми одиниці з десятків мільйонів, яких помістили втрувати своє життя і повернутися з трудово-поправних лагерів Козини, Сибіру, Архангельська, Керелі, Соловків, Карагандинського, куди загнали наїкраш, найсвідоміші і найчесніші українські селяни і робітники, вчені, професори, інженери, агрономи, лікарі, вчителі, військові старшини, службовці для безкоштовного використання на праці і потім

фізичного знищення як ворогів народу...» — заявляють українські політичні в'язні.

«Грабунками, арештами української інтелігенції, великими репресіями і ліквідацією всіх бунтів демократичних свобод при Польській державі «звільняли» більшовицькі брати-українці Галичини 1939 року і з масовими розстрілами невинних в'язнів по тюрмах Дрогобича, Борислава, Львова тощо, де загинули десятки тисяч людей, залишили більшовицьки Галичину 1942 року...» — заявляють українці з Галичини.

2100 українців-свідків, професорів, учителів і селян розстріляли більшовицьки при відступі 1942 року в м. Луцьку, розстріляли тисячі в'язнів

ментах цих організацій немає буквально ні одного слова, яке б відрізнялось своїм змістом від того, що звичайно проголошувалося досі безсумнівними щодо своєї національно-соборницької ортодоксальності українськими організаціями, так би мовити, «західної марки». Не будемо вже говорити, наприклад, про таку організацію як УРДП, який також створено репутацію «антисоборницької» і «антисамостійницької», хоч позиції самостійності її соборності в її програмі окреслені чи не більш чітко, ніж у тих організацій, що таку репутацію їй створили.

В чім же справа? На яких підставах причеплюються всім (такі буквально всім) організаціям на еміграції, що повстали з ініціативи «східних» українців, ярлики «антисамостійницької» і «антисоборницької» явиш? Може на підставі їхнього одностороннього «східницького» людського складу? Але чому ж тоді вважаються безсумнівно соборницькими ті суто «західницькі» за своїм людським складом організації, де є тільки поодинокі «екзотичні екземпляри» українців «зі сходу»? Адаже, по суті, кожна, навіть чисто «східницька» організація є більш соборницькою, ніж перна-лішня тільки «західницька», бо все ж таки т. зв. «Східна Україна» — це основна величина українських земель, в той час, коли Західна Україна — не ж, по суті, тільки одна українська провінція.

Хто винуватий і в чому вся біда?

Звичайно — це ненормально, що в нас творяться окремі «східницькі» організації, бо нормально повинні б існувати вже на тих самих засадах українські організації з специфічно-«західницьких» стати єдиними всеукраїнськими організаціями. Але в тім то й справа, що ці існуючі вже організації не тільки не спромоглися стати всеукраїнськими, не змігши вибрати в себе творчі сили з усіх українських земель, в першу ж чергу з основної величини українських земель, а навпаки — вони тут, на еміграції, цілковито виродились в вузько-провінційні твори, своїм підходом до основних українських сил, відштовхнувшись ті сили геть від себе. Отже, самовиявлення і самоорганізація цих сил поза існуючими всеукраїнськими організаціями є вже, по суті, не тільки нормальним, але й, поскільки це відбувається на загальноукраїнських самостійницько-соборницьких засадах, і кінце потрібним. Адаже простісінька логіка говорить, що коли хтось когось ігнорує і не здібний знайти з ним спільної мови в спільних організаційних формах, то цей ігнорований обов'язково мусить знайти шлях для свого виявлення у власних організаційних формах, або ж... абож таку ситуацію використовувати третій, ворожий чинник, активізуючи в своїх спекулятивних організаційних формах згінорвану силу. В даному випадку таку внутрішньоукраїнську ситуацію на еміграції намагається

використати наш головний ворог — російські непрохані «охисники» в особі, наприклад, «власовицьки». Саме, щоб унеможливити усіх цього ворожого російського маневру, й виступив зі своєю організаційною ініціативою політичний актив «Східної» України, бо він має найбільш гостре розуміння головної для нас російської небезпеки. Чому ж тоді так вороже зустрічають цю ініціативу кращі ті, що через свою провінційно-«західницьку» обмеженість, не спромоглися забезпечити всеукраїнський характер нашому організаційному політичному життю на еміграції і зробили його таким вражливим саме з боку російської головної небезпеки?

Вся біда в тому, що, вважаючи чомусь самих себе за критерій усіх позитивних українських вартостей, вони провінційні «патріоти» з емігрантської «західницької» більшості чомусь вважають за можливе ставити себе тут в позу найстрашніших суддів по відношенню до «східних» українців, визнаючи по своєму їх вартість або неважкість та міраючи все ступінь свого власного довір'я або недовір'я до когось із них. На загал треба сказати прямо, що в більшості серед наших «західників» панує дух недовір'я «до сходу», саме на ґрунті якого-сь підмісного, необґрунтованого погляду на них, як на «менш національно-свідомий і несоборницький елемент», що, мовляв, потребує їхнього керівництва. При чому, зрештою, цілком озверто оголошує таке давня в «Мелі» так собі п. Барагура. Цей був:

В. ГРИШКО

НАША ГОЛОВНА СИЛА

Самозрозумілі істини і незрозумілі факти

В попередній своїй статті «Головна небезпека і наше пражливе місце» («УВ», 54 і 55) ми дійшли до висновку, що вирішальне слово в боротьбі проти головної для нас російської небезпеки належить нашим «східникам», отже — нашій еміграції з т. зв. «східної», підсоюветської чи, власне, підросійської України. Цим ми, звичайно, не відкинули ніякої Америки, бо це, зрештою, для всіх самозрозуміло. Але на жаль, не для всіх це взагалі зрозуміло, що не вирішальне слово нової «східної» еміграції означає передусім її вирішальну організаційно-політичну роль в житті всієї української політичної еміграції. Тому то, як не давно, всяка ініціатива в активізації наших «східників» в напрямку перебрання на себе цієї ролі зустрічається в нас з боку керівної досі «західницької» частини нашої еміграції не тільки жорстково, а прямо таки вороже. Кожна така акція чомусь обов'язково сориймається з цього боку як «хитрий розламива», «антисоборницька», «антиукраїнська», «антипатріотична», «антидержавна змова», тобто дійсно єдина і соборність та здобуття держави залежать лише від того, чи буде в надалі керівна ролі на еміграції віддавати тутешній випадко-

вий і цілком ілюзорній «більшості» т. зв. «західників».

Дійшло до таких просто курйозних ситуацій, коли буквально ті ж самі гасла та засади самостійності й соборності, що в програмах певних специфічно-«західницьких» політичних і громадських організацій вважаються за зразок української самостійницько-соборницької «правдивості», будучи проголошеними якоюсь організацією, створеною за ініціативою «східних» українців, раптом оголошуються чомусь уже «середичними», «антисоборницькими» і «антисамостійницькими», публікують самі слова тут автоматично набубають протизаконового значення. Так, наприклад, чомусь відрізняє з погляду на неможливість, як нібито «антисоборницьку» чи навіть «антинаціональну» твору — «Українська Національна Гвардія» (УНГ) і «Союз Земель Соборної України» (СЗСУ) — організації, створені за ініціативою частини українського активу зі «східної» України і створені якраз спеціально для плекання національно-соборницьких якостей в масах українців, головне з земель давньої російсько-союветської окупації, саме тих мас, що, завдяки відсутності тут всенародно-соборницького підходу до них з боку керівної досі «західницької» частини нашої еміграції, були найбільш запущені в цьому відношенні.

Тим часом в програмових доку-

Розмова з читачами

„МИ ГОТОВИ ДО БОРОТБЫ“

До редакції газети з усіх кінців світу надсилають наші земляки різного змісту листи. З цих листів ми довідуємось, як наші земляки-патриоти з різної землі дорожать тією землею, як воліють виступити в смертельну боротьбу, щоб відвоювати свою батьківщину.

Але найбільше цікавить наших братів єдність української нації, від якої залежить перспектива нашої визвольної боротьби.

Ось один земляк-військовик з давньої „Галичини“ (з Англії) пише: „Вже кілька тижнів я дістаю ваш цінний часопис. Я не нахожу слів подяки вам за вашу добродійність для нас, полонених. Ці газети читаємо не лише в таборі, а і в мої товариші посилають їх в інші готелі. Ваш об'єктивний підхід до справ знаходить все більше симпатій до нашого часопису, бо в ньому відчувалося тут на чужині полон. Рідної землі та дух Великого Тараса“.

Військовик п. Б. особливо переживає те, що серед нашої еміграції дуже широко розрослося політичне розбратство. Він, між іншим, пише: „Ми не голодуємо, хоч і не ситі. Коли я був у заслання на півночі, де поліг мій батько, то скільки людей загинуло в Україні від голоду. А ми хоч живі, але, слава Богу, лишилися живі, то я думаю, що й Король не дасть загинути“.

Далі автор підкреслює: „За ці два роки я нажився на різні партії, події. Так і хочеться зізнати всіх докупити та взяти добрий бич і почати святити відомі і похерек та єдність давати, про яку тільки в піснях співають, а на ділі не видно. Може хоч тоді скансується б. Ця справа мене турбує, що ми і досі не можемо порозумітися як брати — діти однієї матері. За що й чого ми сваримось?“

„Добрий день панове редактори, брати і земляки!“ — так починає свій лист п. К. — Повідомляємо, що ми, слава Богу, живі і здорові. Минув рік як нас, тисячі здорових хлопців залишили при СМО під орудою польських „офіцерів“ без всякої духовної опіки. Усі ми фізично найздоровіші люди, однак і в більшості військовики.

Бажаючи привести більше користі, майже всі земляки хочуть вступити до американського війська і вийти з-під польського зверхництва. Польське „командування“ шукає за нас триматися і на далі хоче нас використати, щоб перешкодити нам вийти українського воя. Доводять англійському коман-

дуванню, що українців мало, а то й нема. А тому шире просимо вас: поруште справу перед українськими чинниками, щоб допомогли нам прийти до американського війська. Ми готові до боротьби з червоною чумою. Чому ж від нас відпурналися наші діти?“

Думки читачів

Редакція дістає багато цікавих листів від широких кіл наших читачів. Деякі, що мають загальний інтерес, будемо, бодей у витягах, друкувати на цій шпальті, хоч би вони часом і не відповідали думці редакції.

З приводу статтей В. Гришка пан Бучинський з Регенсбургу пише: „Пан В. Гришко, замість витрачати час і енергію на опрацювання своїх статтей, краще хай подумав, як освідомити маси, які вже три роки є політичними емігрантами, а ведуть себе жалюгідно, як худоба...“

Жменя нашої інтелігенції на 40 мільйонів — це крапля в морі. Коли б 1918-20 рр. 25% українців було б свідомих, напевно москалі Україною не заволоділи б. Ми мали всі дані стати господарями на Україні: магазини зі зброєю були, люди були... українці з фронту із зброєю вертались додому, парська потуга розвалена, армія

Кожен автор листа не тільки має рацію в порушених питаннях, а й тверезо і розумно дивиться на дійсність в якій ми живемо і не помічаємо того зла, яке чинило наших „політиків“ на словах засуджують, а на ділі поганбляють.

Багатьом українцям треба серйозно подумати над скупими (наведені вище) словами бувають воєні, щоб з української еміграції створити монолітну сім'ю нації.

О. Т

Земоралізована і т. д. Чи може бути краща нагода? Так що ж — не було свідомості.

З Вайсенбургу дістаємо листа в російській мові, який в цілості тут передруковуємо:

„Я латин, але часто навідуюсь в табір ДП Вайсенбург. Коли в якийсь туди прийшов, то побачив старшу, дуже сумну, жінку. І почув її слова: „За що мене мучать?“ Я довідався, що її прізвище Федєва. Її чоловік лежить в лікарні на операції, а її, теж хвору, переподать в інший табір за те, що чоловік шось намалявав проти начальства. Вона каже, що хворою садила свій городень, який тепер підтримує її в харчуванні, тому що важко прожити на приділі. Тепер її переселяють, і вона не матиме що їсти... Вона не знає, що їй робити. Ви, українці, повинні їй допомогти. Я купив Вашу газету, узнав адресу і пишу Вам. Мені дуже шкода старої людини.“

ВАСИЛЬЯС

З вісток із України

(радіо Київ)

Харків має газ. На Харківському хімічному заводі стала до ладу коксова батарея. Відтепер харківські підприємства мають поблизу кокс, а міське населення — коксгаз для побутових потреб.

Урожай пшениці на Херсонщині. Як подає часопис „Радянська Україна“, врожай озимої пшениці на Херсонщині становить 25, 30, а місцями і 35 центнерів з гектара.

Театр ім. Лесі Українки в Москві. Київський російський драматичний театр ім. Лесі Українки, що гастролює в Москві, уперше виставив на російській сцені п'єсу Лесі Українки „Каліній господар“.

Пам'яті Миколи Ярошенка. 7. липня російський музей мистецтв у Києві відзначав 50 роковини з дня смерті мистця-малюра Миколи Ярошенка. З цієї нагоди в музеї улаштувало виставку Ярошенкових картин, а також прочитано доповіді про життя й творчість цього знаменитого майстра образотворчого мистецтва.

Листи з батьківщини. 11. липня радіо-Київ переслало листи від Олени Павлюк (Станіслав. обл.), Ніни

Сизоненко, Ніни Савельєвої (Ворошиногр. обл.) та Золі Липицької (Костопіль на Волині), що вони їх написали до рідних та знайомих, які перебувають в таборах ДП. Слід відзначити, що ці чотири листи набагато різняться від попередніх, бо менше в них совєтського урпатризму, вишлядіння і взагалі теребенів про „щастя“ життя в УССР.

Ювілей письменниць-колхозниць. Днями колхозниць артилі ім. 17-го Парт'їзду, Миргородського району на Полтавщині, відзначали 65 роковини з дня народження письменниць-колхозниць Христі Литвиненко, що й до сьогодні працює в їхній артилі.

Український відділ. У виставці виробів народного мистецтва та одягу, що вчиняється в Ленінграді, бере участь і Україна. В українському відділі виставлені численні експонати українських вишивок, різьби, кераміки, різних народних виробів, а також селянський одяг Київської, Чернігівської, Полтавської та інших областей України.

тах ISO специфікує і свою програму, і то не лише за рахунок творчості своїх національних композиторів, а й за рахунок творчості композиторів-емігрантів, яким з такими труднощами приходиться здобувати німецьку концертну естраду. Саме це особливо підносить громадсько-політичне значення ISO в еміграційному житті.

Євген ОЛЕНСЬКИЙ

Штучні мови

З журналу „Ukraina Esperantisto“ № 2, 1948 р. довідуємося, що есперанто має біля шести мільйонів прихильників у цілому світі і що це число постійно зростає. Здається, нині вже нема народу, який не мав би своїх есперантистів.

Есперанто виявило свою живучість і практичність. З усіх досі штучно створених (або арифмованих) мов есперанто має найбільше прихильників та найбільше поширення. Крім есперанто існують ще такі штучні мови: ідо, воляфік — створена 1889 р., універсал — 1893 р., новітатан — 1895 р., неутраційний ідо — 1902 р., ро — 1906 р., безліч інших — 1930 р., анделек — 1930 р. та інші, але ні одна з цих мов не виявилася такою досконалою як есперанто.

Есперантисти стверджують, що вони кожному радо допоможуть, порадять та підтримають. Українці ж за допомогою цієї штучної мови можуть і зможуть, і малабачи чи ще домі розмовляти про Україну, про свої плани, бажання і прагнення.

(Скорочено за Ор. Черногрієвським)

Дунайська проблема

Напередодні конференції в Београді

Проблема вільної плавби по Дунаї завжди була спірним питанням. Не могли її розв'язати й на послідній конференції в 1945 р. Господарсько-транспортні інтереси наддунайських держав вимагали унепорядкувати цю справу. 26 травня н.р. уряд США запропонував урядам Великобританії, Франції і СССР скликати конференцію в Београді всіх зацікавлених держав, на 30 липня н.р.

У цій конференції має взяти участь 11 держав, а саме: США, Великобританія, Франція і СССР, як великодержави, та Румунія, Болгарія, Угорщина, Югославія, Чехословаччина, Україна і Австрія, як держави зацікавлені, з тим, що представники Австрії будуть мати лише право дорадчого голосу. Зовсім не буде заступлена Німеччина, хоч Дунай випливає з німецьких земель — Шварцвальду і плыве через цілу Баварію.

Дунай — це друга ріка щодо величини в Європі, але своїм положенням і догідністю для судноплавства займає перше місце. Він відомий з плавби з часів римської імперії ще далеко перед Христом.

Дунайська суперечка почалася з того, що США і Великобританія домагались інтернаціоналізації судноплавства на Дунаї, а СССР хоче Дунай залишити виключно під своєю контролею. На пропозицію Франції, на паризькій конференції 1. жовтня 1946 р. рішено цю справу відкласти. Тепер цю пекучу справу будуть розв'язувати в Београді.

Одначе важко повірити в позитивне вирішення цієї справи договорним способом. Вистачить кинути оком на карту Європи, щоб зрозуміти велике господарсько-політичне значення Дунаю для Європи, а тепер для СССР зокрема: Дунай — найкращий комунікаційний шлях, що через Чорне море в'яже СССР з усіма балканськими і середньоевропейськими державами і який транспортують сьогодні різні багатства з тих країн до СССР. Цю-

го не було б при інтернаціоналізації Дунаю.

Великобританія вимагає створити окрему дунайську комісію, яка опрацювала б новий статут для міжнародної контролю плавби по Дунаю. США вимагають вільної плавби торговельних кораблів від Регенсбургу до Чорного моря під своєю державними прапорами. Велі дунайські корабельні товариства повинні створити якийсь союз для співпраці. Найбільш дразнилим питанням — є справа звороту кораблів, яких великодержави (в першу чергу СССР) забирали від малих держав і Німеччини.

Західні держави хотіли б повернути передвоєнний стан вільної плавби по Дунаю, зазначаючи, що вони не погодяться на будь-який судноплавства, які б відбирали Дунай з-під їхньої контролю. Західні держави не уступають навіть тоді, говорять в урядових колах Великобританії, коли проти них виступляють одиницями блоком усі зацікавлені східні держави. А тим часом Дунай плыве з заходу на схід, у сфері совєтських впливів і важко вірити, щоб СССР поступився чимнебудь на користь західних союзників.

Питання Дунаю набирає актуальності ще й тим, що конференція має відбуватися в столиці Югославії, яку СССР виключив з Комінформу і що від вирішення цієї проблеми залежатиме у великій мірі господарський розвиток балканських держав.

Гадаємо, що найближча конференція в Београді цієї справи не вирішить, лише дасть західним державам, до їх колекції доказів „союзної агресії“ СССР, ще один доказ, що від СССР мирним шляхом осягнути нічого не можна. Можна зате багато втратити...

Одначе, для дипломатії і безупинна конференція має політичне значення і тому, мимо всякої безнадійності, конференція в справі Дунаю правдоподібно таки відбудеться.

Андрій КАЧОР

Бюрократія — гальмо німецького життя

(Рефлексії позатаборовні)

По закінченні війни багато хто з нас, мешкаючих приватно, мав десятки найкращих бажань, що безнадійно розбілися об твердині німецьких канцеляристів.

Чи ви бажали б відкрити якийсь підприємство, чи отримати помешкання, чи одружитись — ви мусите спочайніше місяць кружати у зачарованому колі бюрократії, відповідати на тисячі найбезглуздіших запитань, заповнювати десятки німецьких формулярів, прохати й погрожувати, усміхатись і лаятись, і все це здебільша закінчується тим, що ви кінець-кімцем отримуєте убивачу відповідь: і навіть щоб кинути шель до вашого вікна, ви все ж таки мусите згубити силу часу та нервів. І не тому, що шкела немає, а тому, що це вже така традиція.

Якщо ви побуваєте в Штутгарті, то зайдіть до якогосьбудь „міністеріума“. Іх там, мабуть, чи не десятки. Міністеріум — це мусить бути обов'язково п'ятиповерховий будинок на 500-600 кімнат. В кожній кімнаті 3-4 чиновники і сила-силенна формулярів, анкет, реєстраційних листів та різного іншого знаряддя, призначення якого не знають навіть і самі співробітники. Із самих інтелектів можна напевно скласти найвищу в світі єгипетську піраміду.

Бюрократична машина відіграє найголовнішу роль у безнадійному занепаді народного господарства і без того зруйнованої Німеччини.

Бо і селянин, і робітник, і торговель не можуть і кроку ступити без дозволу чи контролю цієї канцелярської братії. До того ж казкові податки, різні бешкетства (конфіскації), контролю та комісії зовсім відбивають у підприємців бажання чесно працювати і вони змушені продавати свої вироби не

прямим шляхом, що й спричиняє розвиток чорного ринку.

Сьогодні кожний німецький підприємець і селянин плакає тільки одну надію: за всяку ціну врятується з металевих кліть канцелярської плутократії; кожен чекає, коли надійде справжня воля для його власної приватної ініціативи; кожний господар майстерні чи поля хоче відчувати, що він дійсно власник своєї власності. Тільки тоді — після закінчення наперової комедії — розпочнеться справді здорове змагання на внутрішньо-господарському ринку.

Масові враження, що для нацистських „активів“ та міністеріумів надходять лічені дні існування, бо на ґрунті дійсно демократичного життя їм немає місця. Разом з ними мусять загинути і всієї чорна торгівля та алізні.

Може тепер, після грошової реформи, для чесного трудівника перестануть уживати умови для існування.

Володимир Владеско.

До наших переддлатників

Надсилайте індивідуальну і групову переддлатку на „Українські Вісті“. Газета виходить двічі на тиждень.

Ціна переддлатки (а пересилкою) в Німеччині:

На 1 місяць 1.20 RM
на 2 „ 4.40 RM
на 3 „ 6.60 RM і т. д.

Поза межами Німеччини ціна переддлатки в чужій валюті залишатиметься тією ж, що й раніше.

Переддлатка в пересилкою, що вноситься німецькими марками, але для вивезення за кордон, становить:

На 1 міс. 3 RM
на 2 „ 6 RM
на 3 „ 9 RM і т. д.

Нова демонстрація творчих сил еміграції

Із червня в Мюнхенській „Sophienhall“ відбувся перший закритий концерт — перегляд новоорганізованого за допомогою IMCA з музикантів і емігрантів всіх національностей — „Інтернаціональної симфонічної оркестри“ (ISO).

Організація цієї оркестри повертає значну кількість (понад 100 осіб) музикантів - емігрантів до їх професійної праці — що вже само по собі ретунює життя! Організаторам (оп. Фуженюк, Федоровський та диригент Гладків) пощастило не лише зібрати розпороснених по різних таборах кваліфікованих інструменталістів, але і довести справу до повної її реалізації, запросивши до художнього керівництва відомого болгарського диригента-емігранта проф. Цанкова.

Уже сама програма першого концерту ISO (складалася виключно з творів Баха) свідчать про високу культуру диригента, що природно сполучиває відмінний художній смак (адже так знати, цілющі і відчувати творчість Баха, щоб відповідати за нього концерт з його творів і то в центрі німецької музичної культури, в Мюнхені — це дає не кожному!) з тонкими виконавчо-педагогічними намірами (потреба варт за все вірнівати струнну групу — що основу сим-

фонічної оркестри, добитись потрібної якості ансамблю і нарешті показати індивідуальні вартості солістів). Вирішальність еміграційної групи, її повний соковитий „слов'янський“ тон не міг не дивувати присутніх німців, кращі оркестри яких завжди відрізняються своєю відносною сухістю смичкової групи. Пошастало також диригентів довести чіткість ансамблю до меж, що викликають захоплення. Баховська лінійна фактура з її найрозвинутішим позитивізом і родею кондартуючих інструментів — як відомо є найуніверсальнішим виявом принципу ансамблю — тому діяти з новою оркестрою подібної чіткості ансамблю, в силі лише досвідченому і тонкому диригентові. Можна було б вимагати децю більш індивідуалізованого тембрового нюансування окремих ліній — але не від оркестри, що до свого першого концерту була конгломератом різних шкіл, смаків, технічного поступу і, головне, різних національних культур!

Відомо концерт належав до того художнього рівня, поза який не часто піднімається і мюнхенська фісгармонія і, як демонстрація духовних вартостей еміграції, заслуговує на всяку підтримку. Сподіваємося, що вже в ближній своїй концер-

Майстер гунпільської різьби
П. Кияшук. 1948 р.

Цікаве про серце

2. Коли відпочиває серце?

А справді: коли ж воно відпочиває? Чи може воно не знає втоми й працює без всякого відпочинку, починаючи від утробного життя плоду — аж до смерті людини — до 100 років, а іноді й більше? Бо зупинка праці серця, бодай на кілька хвилин, може викликати смерть, якщо негайною лікарською допомогою не вдасться відновити його діяльність.

Організм людини повністю відновляє сили, коли вона спить. Але й під час сну серце не припиняє своєї діяльності, хоч ритм його стає дещо повільнішим. Незалежно від того, чи ви працювали на протяжці цілого дня, чи взагалі нічого не робили — коли настає ніч, ви відчуваєте певну потребу сну, відпочиваєте, що очі злипаються і вас як магнетом тягне до ліжка. Ваше серце — найдосконаліша машина з усіх існуючих в техніці найсучасніших машин з найбільшим коефіцієнтом корисної дії, — чудова жива машина, зачарована, не знає

втоми й працює без зупинки і відпочинку на протяжці цілого нашого життя. Коли б збудувати модель серця з найкращого гатунку крупської сталі й пустити його в беззупинний рух, то все ж в найближчі роки доведеться його зупинити, щоб зробити капітальний ремонт та замінити ті чи інші частини, які зношалися. Жодна фірма світової слави не продасть вам помпи з гарантією беззупинної праці на 70 років. Звичайно, бувають люди хворі на серце, які потребують постійного догляду та лікування, але не про них говоримо, а говоримо про тих, що за свій довгий вік, аж до самої смерті, ніколи не відчували, що у них взагалі існує серце, яке може боліти. Як же не дивно, що у цих щасливих людей серце не зазнало шкоди, коли припинити, що на протяжці багатьох десятиріч воно не знало відпочинку ані на хвилину?

Це питання цікавило вчених-фізіологів на протяжці довгих століть. Фізіологи світової слави — Веріго, Павлов, Сеченов, німець Гіс, Ашоф, та багато вчених з Європи та з Америки присвятили серцю чимало наукових праць.

На це питання дав вичерпну відповідь фізіолог Сеченов ще наприкінці минулого століття. На підставі багаторічних експериментальних досліджень над серцем різних тварин та людини, вимірюючи час, який серце витрачає на скорочення (себто на працю) своїх м'язів, та той час, коли воно знаходиться в послабленому стані, встановив, що в середньому, перед тим як знову скоротитися й погнати кров далі по всьому тілі — проф. Сеченов прийшов до дуже цікавих висновків. Він виявив, що на свою корисну працю-скорочення серце витрачає $\frac{1}{3}$ секунди, а $\frac{2}{3}$ знаходиться в послабленому стані відпочинку. В цей час в серце долинає кров зі всього тіла і, наповнившись, воно знову скорочується, щоб знову перейти в стадію відпочинку. Виходячи з цього, що на протяжці однієї доби серце витрачає 8 годин на свою працю й 16 годин на відпочинок, проф. Сеченов науково довів, що восьмигодинний робочий день, за який

СПОРТ

Польща — Україна 1:1 (1:1)

В неділю, 18 липня 1948 в українському таборі Соляне-Казерне відбулося чергове футбольне змагання в рамках олімпіади для народів ДП між Польщею і Україною, при рекордній участі понад 3000 глядачів. Склад дружин був такий — Польща: Модзінські, Черкеші, Куб'як, Леки, Мруз, Грізін, Грабовські, Човстекі, Слатко, Сокул, Пітурскі. Україна: Касіні, Ходань, Мільков, Балах, Купак, Закалужний, Савка, Гарасим, Лютак, Краченко, Меленчук.

На початку Польща вела 1:0, для України вирішив Савка за співпрацю Купака. Україна позбавлена відсутності Горського була в рівноборстві з Польщею.

Змагання могло було б закінчитися

3:1 для України, але внаслідок, що 1:1 за цих умов є справедливим результатом.

Таким чином Україна і Польща з трьох ігор здобули по п'ять точок і обидві є претендентами на золоту медаль. Відношення воріт корисніше для України і в такій разі тому, що Латвія відмовилася від участі в футбольних змаганнях — остаточно вирішилося, хто дістане золоту медаль в найближчу неділю під час змагання Литва-Україна, яке відбудеться в Ангсбурзі на грині литовського табору.

Докладніші відомості із змагання Україна-Польща подано в наступному числі.

М. Зе-к.

Кošівський турнір ДП народів в Ангсбурзі

В суботу 10. та неділю 11. л. р. відбулися в Ангсбурзі кошівські змагання „Олімпіада ДП народів“. Участь брали три баттійські народи та українці. Перше місце здобули литовці, потім латвії, естонці та українці. Не зважаючи на четверте місце, українська збірна показала себе рівним партнером таких ветеранів кошівського спорту, як баттійці.

Двохтижневий тренінговий табір в Міттенвальді зробив своє. Дав змаганням збірним, виробив першорядну фізичну компетенцію, та вплив на молодіжних новобранців змагань, що їм будуть змушені уступити місця деякі старші.

До найцікавіших моментів турніру належали матч литовці-югослави 32-29, який саме вже першого дня рішив про перше місце, та литовці проти українців. В ній надзвичайно емоційний гри між молоді змагання не зликалися ставного противника (збірна литовців в близькості складалася із змагань, що в рр. 36-37 здобули мистецтво Європи) та між 20-мінутові перші два тайми грали як рівний з рівним. Накінцею мусили однак уступити перед блискучою технікою старих інтернаціоналістів.

На загал треба оцінити виступ наших кошівкарів, як корисний. При іншому складованні нашої збірної могла було виграти з естонцями, а тим самим здобути третє місце і бронзову медаль. Висновок передовсім цікавий п. Буцацький, який дав вплив на себе і виставив до гри змагань, які не брали участі в тренінговому таборі, що й вирішило вислід змагань.

Накінцею треба придати частині публіки, т. зв. „слюбоїня патріотам“, що зважаючи на виступи під адресою змагань, що поєднали в грудах тріумф і в даний момент репрезентували нашу націю, єдино причиною яких є те, що для не з нашого загуміння, кваліфікують їх автори як спортивних та громадських аналістів. О-й-го.

Спортова хроніка

Футбол: Франція олімп. 11 — Чехословаччина 5:1; Швеція — Англія 3:2; Румунія — Чехословаччина 2:1; Бельгія — Англія олімп. 11, 3:2; Загреб — Будапешт 1:2; Братислава — Будапешт 4:4. Ручний м'яч: Вушерога — Діссельдорф 10:9; Галле — Лайпціг 13:10; Ессен — Галле-Кірхен 9:4; Золінген — Нідерберг 6:6.

Теніс: Чаша Девіса. Швеція — Англія 4:1; Італія — Чехословаччина 2:3; Канада — Мексико 1:4; Польща — Югославія 1:3.

Шашки: Нордгайн (Вестфален) — Гіссен 9:0.

Легка атлетика: Італія — Швейцарія 91:67.

Бокс: дружнє пораз. першість. Некарсбург — Праг. Штуттгарт 10:6; Дегендорф — Діссельдорф 16:0; Гайделбергер (Кірхен) — Кобург 4:2.

Марсель Кордан виграв на точках з Делліной, добуваючи мистецтво Європи в середній вазі.

Італієць Особоні Тенні і швейцарець Христіан Кауцц, знайшли моторні ідентичності на перегонах.

ШАХИ

Наука про опозицію

(продовження)

В такій випадку: 6. b5-b6+,

7. Кр а7-b5

7. Кр а7-b5

8. Кр а7-b5

9. Кр а7-b5

10. б6-b7+,

11. Кр а7-b5

7. Кр а7-b5

8. Кр а7-b5

9. б6-b7+

і в кількох ходах мат.

Тут побачимо приміщення свісної, вагової і дозимої опозиції.

а б с d e f g h

а б с d e f g h

Білий виграв незалежно від того, хто має хід.

Білий має хід:

1. с6-с7+

2. Кр а7-b5

3. Кр а7-b5

4. Кр а7-b5

5. Кр а7-b5

6. Кр а7-b5

7. Кр а7-b5

8. Кр а7-b5

Тепер чорні мають опозицію, але не можуть звести царя до мату, бо білий король знаходиться на шостому полі, перед власним пішаком. Отже матує:

9. Кр а7-b5

10. б6-b7

11. б6-b7

12. Кр а7-b5

Хід чорного, тоді:

1. . . .

2. с6-с7

3. Кр а7-b5

М. Зе-к.

(Далі буде)

УВАГА: З технічних причин конкурсна задача ч. 8 і розв'язок ч. 7 будуть надруковані в наст. номері. За свідченням професора пробається. УД.

Розшуки

— Сина Кочергу Івана шукає Кочерга Дмитро. Хто знає про його долю, прошу повідомити на „Українські Вісті“, 814 5.

— Михайла Чопа з Галичини шукає Сорока Теодор з Америки. Повідати на „Українські Вісті“.

Д. Коларгоні

ЧОРНА ПУРГА (із спогадів)

ОДНІЄ НОЧІ НА КОЛАРГОНІ

19 жовтня 1937-го року. В цю хвилину — тепер одинадцять ночі — ніхто на світі не знає, що в сім'ї великої Арктики крізь безвість безлюдного Тайгиру плаває під три чорти у смертні сніжні бари. На дворі м'ятеж (із шаленістю сорота метрів) чорна пурга — ураган із світоглядом, коли стає темною як опію. Біля іде крізь вузьку пробоїну моря серця, замкнуло мої і без того запалаті думки і летить з ревом і свистом в плазметарі простори Арктики... Я надиво на вузеньку постіль між двох товаришів на барах і долав свій осоловлений мозок у холодні долоні. Я думаю про ті мні і теплі берети моєї Вітчизни, від яких безповоротного далеко біжить, як зимовий листок, до мій мертвої планети крізь тріпотісчасту ніч і чорну пургу — човник мого життя. Цей барак! Він одні у безмежній пустелі, як човник у морі. Його вивернула гостродіа звичайна дерев'яна корабель — „лишка“ — важа і на ній десь і нія — озброєний вартюний.

В барак — дико запалатий клубок вертєв якоїсь сотні людей. В барак — їх темні (як ні чорна пурга) душі, і траєкторія (як сполохи північного світла) свідомості... свідомості, що підіймає журтованість нія одностє їх все далі і далі від рівної Великої Землі — на край ночі, на той бік світу, на той світ.

Недалеко від бараків на приторбку стоїть карцер, схожий на авіаційну собачку будку. Там лежать на куті, тріпотісчасті одні, дванадцять штрафників.

Ночі нажик дивля будівлях у спогоні пам'яті хвиля кошмарів. Часом відені вітер од мій під чулий ніс штрафників високою шаленої півторки, якій смак і спарту. В який навісний темло.

Того мене лише вчора сюди привели і я активно „зникаю“ до нової ситуації; тин часом урив в глибокій нар із значимим азартом грають у карти, ставлячи на банк ту чи іншу річ або пайку хліба, що в цей час несвідомо лежить десь під головами котрогось із сплячих в'язнів. Свічка грає на нервових обличчях урок хваси своє химерне музичне скерцо, освітлює дно верхнього ярусу нар, ніби стелю першої печери.

Звешається клашув замок у дверях і з мутиного полум'я пурги ухнула людина, очевидно привезена тількино з центрального лагунку. Людина тріпотісчаста із себе світ, протерла засніжене обличчя і розляпала морі під світло очі рукави, шалки-ушанки, ватні штанни, кошуни і торби звисали з нар і ворухнулись, мов живі істоти. То були заховані від морозу ноги людей.

Одгавившись від уроку, які першими оточили та оманіла речі покла, Федір Вовк (ає було його іх'я) пішов у далекий кут, шукаючи по дорозі порожнього місця.

— Чи є тут який Петро Бакал? — звернувся він до мене.

Я мовчки повів його у свій кут і так само мовчки ткнув пальцем у шапку-ушанку, що була ніщо вмонтована на обмотані чимсь ноги Бакалана. Він ажраз був моїм сусідом на барах.

— Гей, сусанку, вийди із норі — говорив Федір, показуючи ряд білих зубів і тикаючи здоровенний кулак під ніс Бакаланові. Той сиропища здивовано свити своїми гострими пташними очима з темряви і раптом потягнув Вовка за руку на себе. Це були їх обійми. В грубих словах і тонах їх розмова в шалув море найшарпшої радості і тентюти. Вони зустрілися як брати, з тією стрімкою теплою заперіжкою, що ніколи не дозволяє собі відійти, а тин наче сльози.

Барак увесь деренчав, хвалі повітря густо намітали одна за одною. Здається пурга трясла всім світом.

— Сьогодні завалило риптовання першої електростанції — сказав Вовк. Залито погнупо. Це буде та чорна пурга.

Вовків наголос на слово „та“ був дуже красномовний.

— Шаста твоє, що не похоронило тебе в дорозі.

Вовк шархнув: „Мій конвой зарей-фін. Докружались на одному місці, поки він не запався. Тоді я став конвоєм і прийшов сюди.

— А ти б краще лишив його в сніжку спати.

— Колаво? Щоб за що гуску я дівав ще дванадцять п'ять років!

— Нас однаково тут усіх перестріляють — вставив і своє слово.

І раптом розмова наша стала серйозною. Це була розмова про страшний тайну Коларгону. Періодично приваляли з бараків по кілька або кількадесят чоловіків на етап („з речами“).

На місці їх незлабором приваляли нових. Нас мучило питання: кузи їх могли взяти? На який етап могли спрямувати з Тайги, одрізаного від усього світу?

Було відомо, що коларгонів відводили на Норильськ Пів-той порожній лагунат за горою Двугорбою. Але відлітав теж нема нікуди дорозі. Два бараків на яких 30-40 чоловіків мали б помістити до 800 відправлених уже туди зеків (скорочене російське „заключенний“)? І потім, крім 500 кілограмів муки, за цілих півроку туди нічого з харчів не посилювалося. Очевидно там за Двугорбою люди не їдять... А хто не їсть — того їдять.

— Чого ж ми не пробували їдати? Вайку не можна було...

— Я хотів почути думку двох, як мені здавалося, досвідчених побратимів, думку на тему, що не виходила мені з голови ні вдень, ні вночі. На тему втечі...

Вийти, що свідчило про його неспокій, бо в'язні стараються лежати нерухомо, щоб не зруйнувати своєї „зупинки“ і не пустити до тіла колючу голку студеного повітря.

— Що? — аж кинувся в вражений мов гроном. — Ви тікали і були вже аж у Туруханську? 800 кілометрів тундари й тайги без дороги? Не може бути!

— Мабуть „не може“ — раз потрапив в цей конвой, — засміявся Бакал. Нас повернули пароплавом із Туруханська до Дулини, з Дулини до Норильська. В Норильську допиту, слідство з голодом і білками.

Коларгоні означав, що все це вже скінчилося. Скоро Москва прийде по разів „шлюпку“.

— Ну й чорт із нею! — ніби розсердився Вовк. — Мидаром не віддали свого життя.

— Та хто зна чи вже такі й „віддали“. Баба собі далі надіє поро-жню, — загалом додав Бакал.

— Не „називайте“ мені, хлопці! Бакал і Вовк посміхнулися на мов нездоров'я.

На дворі галасувало шаленство, власне катастрофа природи, що гресла нашія життя, як корабель. Люди тупо і глузо лежали, ніби десь на далекій-далекій дні життя, і катастрофа того життя заступала перед ними галас чорної пурги.

Ми з'їли мерзлий кусок мого хліба, що вцілів завдяки хворобі моїх зубів, закурив солодку махорку — і тут закуривав мною Бакал і Вовк, переребиваючи, поправляючи і доповнюючи один одного, розповіді мені про своє життя і втечу.

Засуджений на смерть, в прийняв цю смерть як поєст неминуче, неухильне і навіть необізнане. Я психологічно вже був умер. Всі мої внутрішні сили йшли на те, щоб умерти як слід, без свідомої паніки і обраливної дні чести мазодушності. Розповіді цих таких молодих як і я людей ніби донала мене на злочині, хлестала за груди і вказувала підніжжя із дна гірського сонця і повітря, клекала на зад до життя і озвучала мукою безпального, але назвишнього протесту.

(Шані буде)